

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
45Гж 3159/20
27.07.2021. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Зорице Стошић, председника већа, Миљане Стојковић и Невене Благојевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца - противтуженог АА из П, чији је пуномоћник ББ, адвокат из П, против тужене - противтужиле ВВ из П, коју заступа ГГ, адвокат из П, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене - противтужиле изјављеној против пресуде Основног суда у Прокупљу 6П.бр.368/19 од 24.07.2020. године, на седници већа одржаној дана 27.07.2021. године, донео је

П Р Е С У Д У

ДЕЛИМИЧНО СЕ одбија жалба тужене противтужиле ВВ из П, па се пресуда Основног суда у Прокупљу 6 П.бр. 368/19 од 24.07.2020. године, у ставу другом изреке **ПОТВРЂУЈЕ**.

ПРЕИНАЧАВА СЕ иста пресуда у ставу првом и трећем изреке, тако да гласи:

УТВРЂУЈЕ СЕ да је тужена противтужилца ВВ из П, власник $\frac{1}{2}$ двособног стана који се налази на другом спрату, улаз број 1, површине 45 м², зграде број 1, зграда за колективно становање, која је саграђена на катастарској парцели xxxx/10 КО

П, а који се стан води у В листу – други део листа непокретности број хххх КО П и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац противтужени АА из П да јој ово право призна .

Свака странка сноси своје трошкове поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је противтужбени захтев тужене - противтужиле којим је тражила да се утврди да је по основу стицања у браку власник $\frac{1}{2}$ двособног стана који се налази на другом спрату, улаз број 1, површине 45 м², зграде број 1, зграда за колективно становање, која је саграђена на катастарској парцели хххх/10 КО П, а који се стан води у В листу – други део листа непокретности број хххх КО П, и да се обавезе тужилац - противтужени да јој ово право призна и изда туженој исправу подобну за упис права својине код РГЗ СКН П, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је уговором о поклону закљученим између сада пок. ДД, бив. из П, као поклонодавца, и тужиоца - противтуженог као поклонопримца, а који је оверен код Општинског суда у Прокупљу под Ов.бр.хххх/92 дана хх.хх.1992. године повређено право тужене - противтужиле на нужни законски наследни део на заоставштини пок. ДД из П, као и да се умањи располагање по том уговору о поклону тако што би се утврдило да тужена - противтужила има право својине на основу нужног дела на $\frac{1}{4}$ идеалној стана ближе наведеног у ставу првом изреке, и да се обавезе тужилац - противтужени да исто призна и изда туженој - противтужили исправу подобну за упис права својине код РГЗ СКН Прокупље, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена - противтужила да на име трошкова поступка исплати тужиоцу - противтуженом износ од 78.800,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Против првостепене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена противтужила побијајући је у целости због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене

материјалног права, с предлогом да другостепени суд жалбу тужене противтужиље усвоји и првостепену пресуду преиначи тако што ће усвојити тужбени захтев тужиоц у целости.

У одговору на жалбу тужилац противтужени је оспорио основаност жалбених навода, с предлогом да другостепени суд жалбу тужене противтужиље одбије као неосновану а првостепену пресуду потврди.

Испитујући првостепену пресуду сходно чл. 386 ЗПП Апелациони суд је нашао да је жалба тужене противтужиље делимично основана.

Првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из чл. 374 ст.2 тач. 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, о којим битним повредама другостепени суд води рачуна по службеној дужности, као ни битном повредом из чл. 374 ст.2 тач.12 ЗПП, с обзиром да се жалбом неосновано указује да је диспозитив противречан образложењу и да оно што се наводи о оцени доказа не одговара садржини изведених доказа.

Првостепена пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374 ст.1 у вези чл.342 ЗПП, на шта се такође жалбом неосновано указује. Из списка предмета, супротно жалбеним наводима, произилази да је тужена противтужиља поднеском од 22.04.2019.године преиначила противтужбу тако што је уз постојећи истакла нови противтужбени захтев којим је тражила да се поништи уговор о поклону закључен између сада пок. ДД бив. из Прокупља, као поклонодавца и тужиоца – противтуженог АА из П, као поклонопримца, који је оверен од стране Општинског суда у Прокупљу Ов.бр. xxxx/92 дана xx.xx.1992.године у делу од ½ двособног стана који је предмет ове парнице због располагања поклонодавца имовином која није његова. Наведеном преиначењу се тужилац противтужени противио, па је првостепени суд решењем на рочишту за главну расправу дана 27.05.2019.године одбио преиначење тужбе, те се о противтужбеном захтеву из

поднеска од 22.04.2019.године није ни расправљало, због чега се неосновано жалбом указује да је суд пропустио да одлучи о истом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац - противтужени је син сада пок. ДД. бив из Прокупља из брака са првом супругом, док је тужена - противтужила била његова супруга у другом браку, који је трајао од 23.11.1984. године па до смрти ДД. У тренутку закључења брака са овде туженом - противтужиљом, сада пок. ДД је био носилац станарског права на стану у П, у ул. ХХ бр.хх, које право је стекао у току трајања брака са мајком тужиоца - противтуженог. Уговором о откупу стана који је оверен дана хх.хх.1992. године под Ов.бр.хххх/92, пок. Велимир је стекао право својине на стану. Уговором о поклону овереним хх.хх.1992. године под Ов.бр.хххх/92, пок. ДД је предметни стан поклонио свом сину, овде тужиоцу АА. Тужилац је своје право својине уписао у јавним књигама. Сада пок. ДД је поред предметног стана имао и другу покретну и непокретну имовину, која је пријављена у оставинском поступку који није окончан.

На основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, по налажењу другостепеног суда, погрешном применом материјалног права, извео погрешан закључак у погледу права својине тужене противтужиље на $\frac{1}{2}$ предметног стана по основу стицања у браку, због чега је првостепена одлука у том делу морала бити преиначена.

Одредбом чл. 9 Закона о стамбеним односима, ("Сл. гласник СРС", бр. 8/81) прописано је да се корисником стана, у смислу овог закона сматрају: носилац станарског права и чланови његовог породичног домаћинства који заједно са њим станују, као и лица која су престала да буду чланови тог домаћинства а остала су у истом стану. Члановима породичног домаћинства, у смислу овог закона, сматрају се: брачни друг, деца рођена у браку, ван брака, или усвојена, пасторчад, родитељи (отац, мајка, очух, маћеха и усвојилац), браћа и сестре и лица која је носилац станарског права дужан по закону да издржава или су та лица дужна по закону да издржавају носиоца станарског права, а која заједно са њим станују.

Према одредби члана 16 став 2 Закона о стамбеним односима ("Сл. гласник СРС", бр. 8/81), важећег у време закључења брака тужене противтужиље и сада пок ДД, када је станарско право стекао један од брачних другова који живе у заједничком домаћинству, носилац станарског права је и брачни друг. Трећим ставом овог члана прописано је да када један од брачних другова, носилац станарског права умре или трајно престане да користи стан, други брачни друг остаје сам носилац станарског права на том стану.

Из наведеног произилази да је тужена противтужиља закључењем брака и заједницом живота са сада пок. ДД 23.11.1984.године стекла својство суносиоца станарског права по самом закону, тако да предметни стан, откупљен у току трајања њихове брачне заједнице, представља њихову заједничку својину стечену у браку, сходно чл. 171 Породичног закона. Ово тим пре што је у време закључења Уговора о откупу стана од 14.07.1992. године, на снази је био Закон о стамбеним односима ("Сл. гласник СРС", бр. 12/90, 47/90 - испр. и 55/90, и "Сл. гласник РС", бр. 3/90 - испр. и 7/90 – испр.) којим је у чл. 6 ст.1 наведеног Закона прописано да носилац станарског права, закупац стана и чланови њиховог породичног домаћинства могу у целини или у идеалним деловима да купе стан у друштвеној својини који користе. На закључак другостепеног суда без утицаја је околност да тужена противтужиља у моменту добијања на коришћење спорног стана није била брачни друг носиоца станарског права сада пок. ДД јер је својство суносиоца станарског права везано за моменат закључења брака, које је она тада и стекла по закону.

Удео тужене противтужиље на предметном стану износи $\frac{1}{2}$, сходно законској претпоставци о једнаким уделима супружника у заједничкој имовини прописаној одредбом чл. 180 ст.2 Породичног закона имајући у виду и да разлози правичности и посебно бенефицирани, потпуно нетржишни услови под којима се стан откупљује, те специфична природа станарског права, упућују на једнак удео супружника у стицању откупљеног стана, без обзира чијим конкретно средствима је спорни стан откупљен.

Из наведених разлога, наводи тужиоца противтуженог у погледу порекла средстава уложених у откуп предметног стана нису од утицаја на другачије пресуђење.

Приликом одлучивања о основаности овог противтужбеног захтева, другостепени суд је имао у виду да је сада пок. ДД предметни стан отуђио тужиоцу противтуженом Уговором о поклону дана 22.07.1992.године и да је исти реализован у целости, али је нашао да је поклонодавац за удео од једне половине располагао имовином којом није могао да располаже те да је за наведену половину предметног стана, која представља удео тужене противтужиле у својини стана по основу стицања у брачној заједници, наведени Уговор о поклону противан принудним прописима, те самим тим ништав и у том делу не производи правно дејство, сходно чл. 103 ст.1 Закона о облигационим односима. Питање делимичне ништавости предметног Уговора о поклону другостепени суд је сматрао претходним питањем у овој правној ствари, сходно чл. 12 Закона о парничном поступку и закључак о делимичној ништавости извео из овлашћења прописаног чл. 109 Закона о облигационим односима којим је прописано да на ништавост суд пази по службеној дужности.

Сходно напред наведеном, противтужбени захтев тужене противтужиле којим је тражила да се утврди да је власник $\frac{1}{2}$ двособног стана који се налази на другом спрату, улаз број 1, површине 45 м², зграде број 1, зграда за колективно становање, која је саграђена на катастарској парцели xxxx/10 КО П, а који се стан води у В листу – други део листа непокретности број xxxx КО П је основан, због чега је првостепена пресуда у ставу првом изреке морала бити преиначена.

Приликом одлучивања о противтужбеном захтеву којим је тужена противтужиле тражила да се утврди да јој је Уговором о поклону од xx.xx.1992.године повређено право на нужни наследни део на идеалном делу од $\frac{1}{4}$ предметног стана, правилно је првостепени суд пошао од одредбе чл. 42., 43. и 48. Закона о наслеђивању, којима је прописано да је нужни део повређен ако вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела, да нужном

наследнику припада новчана противвредност нужног дела, с тим што суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права који чине заоставштину те да се вредност заоставштине на основу које се израчунава нужни део утврђује тако што се најпре пописује и процењује целокупна имовина коју оставилац има у тренутку смрти са свим његовим завештајним располагањима и свим његовим потраживњима, од чега се одузима износ оставиочевих дугова као и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова сахране а тако добијеном остатку се додаје вредност свих поклона које је оставилац учинио неком од законских наследника као и вредност поклона које је оставилац у последњој години живот учинио онима који нису законски наследници. Сходно наведеном, правилан је закључак првостепеног суда да тужена противтужиља, с обзиром на чињеницу да је сада пок. ДД у моменту смрти имао и другу покретну и непокретну имовину, није доказала вредност заоставштине нити вредност свог нужног наследног дела, а по налажењу другостепеног суда, с обзиром да је право на нужни наследни део пре свега облигационоправног карактера, није доказала ни околности које би могле да оправдају преображај нужног дела из облигационог у стварноправни карактер, тј. околности које се тичу првенствено карактера добара које су трећим лицима завештана или поклоњена, затим постојања и трајања заједнице живота између нужног наследника и оставиоца, као и околности које се тичу личних и имовинских прилика нужног наследника, због чега је овај противтужбени захтев тужене противтужиље правилно одбијен као неоснован, па је другостепени суд у овом делу жалбу тужене противтужиље одбио као неосновану а првостепену пресуду у том делу потврдио.

Одлучујући о трошковима парничног поступка, а с обзиром на делимични успех странака у спору, јер је тужилац противтужени успео у спору са захтевом за предају предметног стана у државину а тужена противтужиља у свом захтеву за стицање права својине на делу стана по основу стицања у брачној заједници, другостепени суд је одлучио да сходно чл. 153 ст.2 ЗПП, свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци пресуде, сходно чл. 390, 394 ст.4 и 402 ст.1 тач.3 ЗПП.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 27.07.2021. године, 45Гж 3159/20

**Записничар-судијски помоћник,
Јасмина Кузмановић**

**Председник већа-судија,
Зорица Стошић**

**Судија известилац
Миљана Стојковић**